

Herinrichting openbare ruimte bij De Kopermolen

Verslag participatietraject | Versie: juni 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Stap 1: denk mee over 6 thema's	4
Stap 2: idee op de kaart	7
Stap 3: denk mee over het schetsontwerp	10

Inleiding

Het gebied bij winkelcentrum De Kopermolen is verouderd en geen aantrekkelijk hart van de Merenwijk. De gemeente en de eigenaar van het winkelcentrum (Van der Vorm Vastgoed) willen het gebied nieuw leven inblazen.

Samen met de Merenwijk

In 2019 is daarom het gebiedspaspoort Hart van de Merenwijk vastgesteld door de gemeenteraad. Het gebiedspaspoort bevat de uitgangspunten en ambities voor de ontwikkeling van het winkelcentrum en omgeving. Het is opgesteld in overleg met ruim 1700 Merenwijkers.

Op basis van het gebiedspaspoort hebben de gemeente en Van der Vorm Vastgoed een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De komende tijd gaat Van der Vorm Vastgoed aan de slag met de plannen voor het winkelcentrum en het toevoegen van woningen. De gemeente is aan zet voor het opknappen van het openbaar gebied rondom De Kopermolen.

Meedenken over het openbaar gebied

De gemeente wil de Merenwijkers graag betrekken bij het uitwerken van de plannen voor de openbare ruimte rondom De Kopermolen. Hoe wordt de openbare ruimte ingedeeld en hoe gaan we om met bijvoorbeeld parkeren en groen? Wat wordt de uitstraling van de openbare ruimte en welke materialen, straatmeubilair of beplanting gebruiken we? Daarover gaan we in een aantal stappen in gesprek:

1. [Denk mee over vijf thema's! \(nov. 2020 - dec. 2020\)](#)
Via het platform doemee.leiden.nl konden inwoners reageren op de thema's ontmoeting, kunst, zitelementen & bestrating, toegankelijkheid en groen in de openbare ruimte. Daarnaast werd er een pop-up plein gerealiseerd waar bepaalde elementen live te zien waren.
2. [Zet je idee op de kaart! \(dec. 2020 - mrt. 2021\)](#)
In deze fase konden inwoners een idee voor een specifieke plek aandragen op het doemee platform.
3. [Interactieve schetssessies \(mrt. 2021 - mei 2021\)](#)
We organiseren schetssessies over de inrichting van de openbare ruimte. De resultaten gebruiken we bij het opstellen van het voorlopig ontwerp voor de openbare ruimte.
4. De gemeente werkt het schetsontwerp uit tot een [voorlopig ontwerp](#) (mei 2021 - jul. 2021)
5. Inwoners en andere belanghebbenden kunnen reageren op het voorlopig ontwerp voor de openbare ruimte. Met deze reacties komen we tot het [definitieve ontwerp](#). (jul. 2021 - sep. 2021)

Vanwege de situatie rondom het coronavirus vindt de participatie tot nu toe digitaal plaats. We betrokken zo veel mogelijk inwoners door de activiteiten via verschillende media aan te kondigen - online en op posters en flyers in De Kopermolen. Daarnaast wordt actief afstemming gezocht met winkeliers, wijkvereniging, VVE's en de Regenboogkerk over de inrichting van de openbare ruimte.

Dit is het verslag van het participatietraject tot nu toe. Het verslag wordt steeds verder aangevuld.

Stap 1: denk mee over 6 thema's

In november en december 2020 konden Merenwijkers op doemee.leiden.nl hun mening geven over 6 thema's. In totaal werden er 78 reacties geplaatst en werden verschillende reacties door anderen 'geliked'. Hieronder een samenvatting van de reacties:

Toegankelijkheid van de openbare ruimte

Voor het openbaar gebied rondom De Kopermolen vinden we een goede toegankelijkheid belangrijk. Voor welke gebruiker moeten we de toegankelijkheid vooral verbeteren? En waarom?

Veel mensen vinden de toegankelijkheid voor fietsers een punt van zorg. Fietsers zijn volgens hen 'onderbedeeld' rondom De Kopermolen. De fietspaden lopen over de parkeerplaatsen of voetpaden heen. Iemand noemt de doorgangen vanuit de Slaaghwijk als aandachtspunt. In combinatie met de parkeerbewegingen is het op de Ketelmeerlaan niet prettig fietsen. Als oplossing worden fietsparkeerplaatsen naast de ingang van het winkelcentrum genoemd en goede fietspaden die daar op uitkomen.

Fietsers en voetgangers moeten de paden richting het winkelcentrum vaak delen. Dat maakt dat er regelmatig situaties ontstaan dat er (te) weinig ruimte is om elkaar te passeren. Bijvoorbeeld aan de kant van de AH, bij de Panda, maar ook aan de kant van de Regenboogkerk. In de nieuwe situatie zou er voldoende ruimte moeten zijn voor zowel voetgangers als fietsers, zonder dat zij elkaar in de weg zitten.

Daarnaast wordt er gesproken over het autoverkeer. Met name op marktdagen is het erg druk. Eenrichtingsverkeer op deze dagen kan een optie zijn. Daarnaast wordt een ondergrondse parkeergarage, zoals bij de Winkelhof, als optie genoemd. De rollen van voetgangers, fietsers en automobilisten moeten vooral duidelijk zijn in de toekomst. Voor rolstoel, rollator en kinderwagens moeten de voetpaden bovendien drempelvrij zijn.

Ontmoeting in de openbare ruimte

Rondom winkelcentrum De Kopermolen komt meer ruimte voor ontmoeting. Wat voor soort ontmoeting ziet u hier het liefst?

Er is behoefte aan verschillende hoeken en uitkijkpunten, rustige plekken én drukke ontmoetingspunten. Veel mensen hebben de voorkeur voor banken en stoelen om elkaar te ontmoeten. Ook is er behoefte aan meer groen en water rondom De Kopermolen. Het gebied wordt nu ervaren als grijs en kil. Op veel plekken hebben mensen last van de wind. Als het gebied geschikt moet zijn voor ontmoeting, dan moet er dus aandacht zijn voor windvrije plekken. Ook vinden mensen het belangrijk dat het openbaar gebied goed schoon is. Daarbij wordt door iemand de 'vogelvrije prullenbak' gezien als een must - in verband met zwerfval.

Een ander punt dat vaak wordt genoemd is horeca. Om elkaar te ontmoeten hebben mensen behoefte aan kleinschalige horecagelegenheden. Er is al een huiskamer in De Kopermolen, maar hier is geen horeca te vinden. Een gemiste kans. Daarnaast wordt een pizzeria genoemd, een pub of café en een horecagelegenheid bij de bibliotheek. Speelgelegenheid voor kleine kinderen (peuters/kleuters) wordt ook nog genoemd als ontmoetingsplek. Bij voorkeur in het zicht van een terras.

De markt is voor veel mensen nu al een plek van ontmoeting en dat willen zij graag zo houden. Als het mogelijk is om auto's ondergronds te parkeren, dan is er meer ruimte voor ontmoeting in de openbare ruimte, geven enkele mensen aan.

Groen in de openbare ruimte

Wat vindt u belangrijk op het gebied van groen in de openbare ruimte?

Groen maakt de omgeving vriendelijk, vinden veel mensen, en zorgt voor een verbinding tussen de Merenwijk, het park en De Kopermolen. Daarnaast zorgt groen voor verkoeling in een warme zomer. Natuurinclusief bouwen wordt door meerdere mensen genoemd.

Door plant- en boomsoorten te kiezen die voorkomen in deze omgeving, wordt de verbinding tussen het winkelcentrum, het park en de wijk sterker én verbetert de biodiversiteit. Stadsecologen weten per gebied wat natuurinclusieve kansen zijn. Betrek ze erbij!

Het toevoegen van bomen is voor mensen een belangrijk punt. Daarnaast moet er (meer) aandacht besteed worden aan het bestaande groen.

Pergola's vinden mensen over het algemeen erg mooi, maar niet zozeer handig op een parkeerplaats. Sommige mensen vrezen dan voor vogelpoep op de auto's en voor minder sociale controle op de parkeerplaats (minder zicht). Terwijl anderen het juist prettig vinden als auto's uit het zicht zijn. Een ondergrondse parkeergarage is dan ook een goed idee volgens een aantal mensen.

Groene daken en gevelbeplanting vinden veel mensen een mooie optie. Men denkt ook aan een combinatie van een groen-blauw dak, een energiedak met zonnepanelen en een 'recreatiedak'. Tot slot wordt door mensen gevraagd om rekening te houden met de opvang en het vasthouden van water. Water kan verkoeling geven in de zomer en in combinatie met een terras stimuleer je ontmoeting. Bijvoorbeeld in de vorm van ondiepe waterpartijen en -loopjes zoals vijvers.

Zitelementen en bestrating

Welke soorten bestrating en zitelementen spreken u aan?

Wat betreft de voorkeur voor bepaalde zitelementen en bestrating zijn de meningen verdeeld. Een combinatie spreekt de meeste mensen aan. Mensen vragen daarbij wel om geen lichte bestrating toe te passen op plekken waar deze snel vies wordt. Er wordt ook gevraagd te kijken naar het gebruik van duurzame materialen. En met half-open bestrating (bijvoorbeeld in parkeervakken) wordt de waterhuishouding in het gebied verbeterd en is er meer ruimte voor groen.

Zit- en groenelement A spreekt veel mensen aan. De houten bankjes passen echter ook goed in een groene omgeving, maar zijn wel gevoelig voor vogelpoep. Daarnaast is er een suggestie om losse zitelementen te plaatsen (bijvoorbeeld stoelen) zodat mensen naar eigen inzicht hun zitplek kunnen inrichten.

In de huidige situatie zijn op het plein Bergmolen/Papiermolen een tweetal kringen met stoelen. Deze staan echter te ver uit elkaar waardoor je er niet echt gaat zitten.

Bij de zitelementen is een afvalbak een must. Deze (bij voorkeur vogeldichte) afvalbakken zijn een gemis in het hele gebied rondom De Kopermolen.

Kunst in de openbare ruimte

Momenteel hebben de kunstwerken van Berry Holslag een prominente plaats rondom De Kopermolen. Wat vindt u van deze kunstwerken? Vindt u dat ze in het gebied horen, en op dezelfde plek herplaatst moeten worden? Of is het tijd voor verandering?

Veel mensen vinden dat de beelden in het gebied moeten blijven. Ze horen bij de Merenwijk en mensen hechten er waarde aan. "De kunstwerken zijn een tijdsbeeld en horen bij de Kopermolen. Verder is er voldoende ruimte om er na 50 jaar een nieuw tijdsbeeld bij te zetten."

Over de plaats van de kunstwerken zijn de meningen verdeeld. Sommigen vinden de beelden langs de weg afleidend voor bijvoorbeeld automobilisten. Op een andere plek zouden de beelden misschien meer 'persoonlijk' worden en minder afstandelijk. Daarnaast is er een suggestie om meer varianten van de beelden te maken zodat de beelden de hedendaagse bevolking beter weerspiegelen.

Mocht er ruimte zijn voor méér kunst dan wordt geopperd om een (tijdelijke) samenwerking met lokale kunstenaars aan te gaan, of kunst met een dubbele functie zoals verkoeling of onderdak in de regen. Of 'groene kunst' in de vorm van bijzondere beplanting.

Sfeer in de openbare ruimte

Welke sfeer spreekt u het meest aan als de openbare ruimte opnieuw wordt ingericht? En waarom?

Veel mensen vinden groen zeer belangrijk voor de sfeer van de openbare ruimte. De Merenwijk en het park kunnen daarbij als uitgangspunt worden genomen. Naast groen in de openbare ruimte kan de bebouwing ook groener door gevel- en dakgroen. Groenstructuren kunnen worden opgenomen als onderdeel van het plan voor het gebied. Het wijkpark kan het gebied ingetrokken worden. Daardoor draag je bij aan de gezondheid van inwoners, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Ook water kan een rol spelen in het verbeteren van de sfeer rondom De Kopermolen.

Mensen vragen om een gemoedelijke sfeer: gezellig en levendig. Dit omdat veel mensen die De Kopermolen bezoeken wat ouder zijn. Daarnaast moet er ook aandacht komen voor de weerspiegeling van de diversiteit van de wijk. Over het algemeen moet De Kopermolen een lichtere plek worden met minder 'donkere' plekken rondom het winkelcentrum.

Stap 2: idee op de kaart

Via doemee.leiden.nl konden inwoners een idee of voorbeeld op de kaart zetten voor de herinrichting van de openbare ruimte rondom de Kopermolen. Vanaf 21 december tot 1 maart hadden inwoners de mogelijkheid om hun ideeën te delen. De reacties worden gebruikt bij de voorbereiding van het schetsontwerp voor de openbare ruimte en voor de interactieve schetssessies in stap 3.

De aangedragen ideeën worden hieronder per categorie genoemd:

Markt

- Momenteel is het op de marktdag vrij chaotisch bij het winkelcentrum. Er is veel verkeer waaronder bussen, vrachtverkeer, scooters, fietsers en marktbezoekers.
- Als suggestie wordt genoemd om de markt te verplaatsen naar een rustige plek om het zowel voor het doorgaande verkeer als de marktbezoeker aangenaamer te maken.
- Een andere suggestie die wordt genoemd is het verplaatsen van de markt naar de parkeerplaats in de hoek van de Ketelmeerlaan, Oesterbank en Papiermolen.

Groen & Duurzaamheid

- Daken vergroenen
- Overdekt parkeren met groene daken. Dat levert ruimte voor voet en fietspaden op maaiveld.
- Curves in de Ketelmeerlaan in combinatie met groener parkeren. Hierdoor heb je meer groen in het zicht en minder steen.

- De parkeerplaatsen vergroenen. Indien mogelijk in de bestrating en in ieder geval meer groen tussen de auto's.
- Groene zijanten van de appartementencomplexen.
- Een groen dak op het winkelcentrum.
- Geef het winkelcentrum een groene uitstraling met veel bomen en vaste plantenborders.
- Bomen op de parkeerplaatsen. Plaats meer bomen op de parkeerplaatsen voor een prettig aanzicht, bescherming tegen de zon en temperatuur bij terugkomst in de auto.
- Bij Vegro hebben ze een ijzeren bak geplaatst voor een boom die veel plaats inneemt. Plaats de boom in de grond, de bak is leuker voor binnen.
- Zonnepanelen aan de zuidgevels.
- Maak een groene binnentuin met bankjes waar je naast elkaar kunt zitten.
- Klimaatbestendige parkeerplaatstegels waarbij water direct de grond in gaat en niet via de goten in het riool terecht komt.

voorbeeld geplaatst op doemee: zonnepanelen zuidgevels

voorbeeld geplaatst op doemee: daken vergroenen

Faciliteiten & sfeer

- Een terras met uitzicht op het park met eten en drinken aangeleverd door de HEMA. Uiteraard zullen er problemen zijn met parkeren en fietsen, maar die kunnen in het volledige plan een oplossing vinden.
- Maak de toegang naar de passage en de sfeer binnen luchtiger door meer plantjes en zitjes en een vijver buiten die in de winter kan dienen als ijsbaan.
- Het winkelaanbod is divers maar kan beter. Als suggestie wordt een foodhall genoemd, een kringloopwinkel en een ruimte waarin afwisselend activiteiten kunnen worden georganiseerd zoals cursussen of beurzen.
- Het toevoegen van speelelementen voor kinderen zoals in winkelstraten in Duitsland en Denemarken. Dit fleurt op en geeft een goed aanknopingspunt om – met een bankje- meerdere verblijfsplekken in te richten door het hele gebied heen.
- De standbeelden staan nu te dicht bij de zebrapaden en nemen het zicht weg. Die kunnen 1,5 a 2 meter schuiven en een halve slag draaien.
- Het schilderij boven Mia Shoarma zaak ziet er somber uit. Laat een graffiti kunstenaar iets moois maken om de omgeving te laten stralen.
- Naast de Hema tegenover Op Eigen Wieken kan het plein meer leefbaar worden gemaakt door houten zitbankjes te plaatsen. Om te blijven hangen rondom het winkelcentrum kan een nestschommel worden geplaatst.
- Denk ook aan fitnessapparaten voor jongvolwassenen.
- Een fontein op het pleintje achter de HEMA. In hete zomers leuk voor kinderen en volwassenen. Zie voorbeeld van het Haarlemmerplein in Amsterdam.
- Maak een picknickplaats vlakbij de Kopermolen aan de noordkant. Dan kun je in het winkelcentrum een broodje halen en die vlakbij in het park opeten.

1 Dok2 Aarhus Denmark (Menstrup)

2 Superkilen copenhagen

3 Pösgästerstråat amsterdam (Corve)

voorbeeld geplaatst op doemee: spelen

Overlast

- Een rioolzuiveringsinstallatie naast de flat Papiermolen en de parkeerplaats Rosmolen. Hier zijn dagen dat de rioolstank erg aanwezig is. Ook bij nieuwe bouwplannen zullen toekomstige bewoners last krijgen van de rioollucht.
- Het laden en lossen van vrachtwagens en het geratel van supermarktkarretjes geeft een onaangename ervaring.
- Een dynamische zuidzijde van de Kopermolen. Met auto en bestelwagenparking op straatniveau, aanrijroute voor leveranciers, brommers en scooters.
- Denk bij het gebied waar de supermarktkarretjes mogen komen aan een goede vlakke bestrating en geen ribbels zoals bij de AH aan de Rosmolenzijde. Met je karretje naar je auto in een ondergrondse parkeergarage zou nog beter zijn.

8
voorbeeld geplaatst op doemee: terras

Mobiliteit & verkeer

- Als suggestie wordt een shared space genoemd. Een gedeelde ruimte voor fietsers en voetgangers. In Delft vind je een shared space waar de fietser door de winkelstraat kan fietsen. Op het Zwarte Pad in Leiden is er wel een duidelijke scheidslijn met kleuren aangegeven maar vind je geen stoeprand. Hierdoor kunnen voetganger en fietser gebruik maken van het pad en ben je samen betrokken in het verkeer.
- Een kleine verbreding van het Molenaarspad. Deze wordt door zowel voetgangers als fietsers gebruikt en wordt met de intrede van de elektrische fiets ervaren als een eng en gevaarlijk fietspad. Een verbreding voor een houtsnipperpad of schelpenpad zou mooi zijn. Hoe minder asfalt hoe beter.
- Denk aan goede fietsverbindingen en overdekte stallingen.

Wonen

- Wanneer je meer woningen bouwt heb je meer geld om kwalitatieve dingen te realiseren. Door nieuwbouw is het bijvoorbeeld mogelijk om ondergronds parkeren te financieren en de omgeving te vergroenen.
- We hebben al veel flats in de Merenwijk. Die worden bewoond door alleenstaande ouderen die geen aantrekkelijke woning kunnen vinden. Daardoor is er weinig doorstroom in de wijk. De suggestie is om een paar niet te hoge flats te bouwen rondom de Kopermolen waar een paar honderd ouderen in kunnen wonen die plaats maken voor gezinnen. Zo verjongt de Merenwijk en blijven de voorzieningen up to date. Laat het plan niet over aan projectontwikkelaars want die bouwen liever in een hoger segment. Op deze duurzame manier kun je met minder nieuwbouw en materialen toch meer mensen laten wonen.
- Bouw zoveel mogelijk voor senioren en starters.
- Een idee is om een directe brug-verbinding te maken tussen de Kopermolen en het park. Dat bevordert het feit dat mensen lopend naar het winkelcentrum gaan.

voorbeeld geplaatst op doemee: door de nieuwbouw is het mogelijk om ondergronds parkeren te financieren en om de omgeving te vergroenen.

voorbeeld geplaatst op doemee: overdekt parkeren met groene daken.

Stap 3 – denk mee over het schetsontwerp

Via het platform doemee.leiden.nl hebben we in december, januari en februari al verschillende reacties en ideeën opgehaald over de openbare ruimte rondom De Kopermolen. Deze heeft de gemeente gebruikt bij het maken van een aantal schetsvoorstellen. Inwoners en ondernemers konden in mei meedenken over deze schetsvoorstellen. Daarvoor organiseerden we de volgende activiteiten:

- Een gesprek met een aantal werkgroepen van de wijkvereniging Merenwijk.
- Twee online schetssessies voor omwonenden.
- Mensen konden via het platform reageren op de schetsontwerpen. De posters met de schetsontwerpen hingen ook in het winkelcentrum.
- We zijn op pad geweest met de wijkagent en hebben daarbij ook een aantal jongeren en een 'jongerenwerker' gesproken.
- Kinderen konden meedoen met een ontwerpwedstrijd om hun speelplek bij De Kopermolen te ontwerpen.
- We hebben winkeliers gevraagd om mee te denken door de schetsontwerpen op hun interne platform te delen. Daarbij hebben we via poll gevraagd of zij behoefte hebben aan een online gesprek hierover. Daar was geen behoefte aan. Met de winkelcentrummanager is afgesproken om de winkeliers opnieuw om hun mening te vragen in de volgende stap (voorlopig ontwerp).
- Informatie over de nieuwbouwplannen van Van der Vorm
- Aansluiting van de plannen op de Regenboogkerk
- Kunst (kunstenaars uit de wijk, muurgedichten, QR code met meer informatie over kunst)
- De wens om parkeren zoveel mogelijk onder of op De Kopermolen te doen, zodat in het openbaar gebied meer ruimte komt voor groen, ontmoeting, evenementen.

Hieronder vindt u een kort verslag van de participatieactiviteiten.

Wergroepen Wijkvereniging Merenwijk

In de aanloop naar de verschillende denk-mee activiteiten is twee keer gesproken met de wijkvereniging Merenwijk en de werkgroepen 'groen', 'openbare ruimte' en 'ouderen'. Met hen is de opzet van het participatietraject besproken en inhoudelijk zijn de schetsontwerpen met elkaar doorgenomen.

Hierbij werd onder andere aandacht gevraagd voor:

- Loop- en fietsroutes en fietsenstallingen
- De aansluiting van het winkelcentrum op het wijkpark (jeu de boulesbaan wordt niet veel gebruikt, is hier ruimte voor horeca/theehuis?)

Online schetssessies

Tijdens de online schetssessies is er met omwonenden van gedachten gewisseld over verschillende aspecten van het ontwerp. De mensen die we spraken, waren over het algemeen enthousiast over de getoonde schetsen.

Aandachtspunten van de sessie van 17 en 21 mei 2021

- Bij de entree aan de kant van de Albert Heijn (richting het park) maken fietsers en voetgangers gebruik van dezelfde (beperkte) stoep, dat is niet prettig op dit moment. Het zou fijn zijn als daar meer ruimte komt voor voetgangers en fietsers en het er overzichtelijker wordt.
- Winkelwagens worden in het water gegooid en slingeren overal rond in de buurt. Als er een goed aangegeven logische plek is voor winkelwagens, midden op parkeerterrein, werkt dat vaak goed.

- Papiermolen: goede oplossing vinden voor de overlast rondom laden en lossen. In de onderdoorgang bij de Papiermolen hangen vaak jongeren. Het is een wens om deze onderdoorgang weg te halen. Het bruggetje daar kan dan ook weggehaald worden.
- De nieuwe toren bij de Papiermolen is niet meegenomen in het schetsaanzicht.
- Zijn er nog drempels nodig op de Ketelmeerlaan als er ook een 'kronkel' in de weg komt?
- Wens voor de bestrating is dat het iets kleurrijker wordt dan die lelijke grijze stoeptegels. Bruine stenen bijvoorbeeld.
- Het rioleringshuisje achter de Papiermolen stinkt vaak. (Dit ligt niet in het plangebied van deze opdracht, maar we kunnen nagaan of daar iets aan gedaan kan worden)
- Blij dat de muurtjes rondom het water weggaan, dat is nu gevaarlijk voor kinderen.
- Komt er ruimte voor kunst in het plangebied? Er staan

nu zulke mooie beelden! Kunnen we de verbinding zoeken met de al aanwezige kunst in de Merenwijk?

- Houd ook rekening met de passage onder de Rosmolen door. Dit is een belangrijke route richting de wijk erachter.
- Aan de waterkant bij de Regenboogkerk: komen daar ook verlagingen richting het water? Dat zou mooi zijn.
- Goed dat er in het schetsontwerp aandacht is voor meer en grotere bomen. Wordt er ook nagedacht over het verplaatsen van bestaande bomen?
- Heb aandacht voor de veiligheid van het plein bij de Ketelmeerlaan, zeker in combinatie met de uitrit van de parkeergarage, de markt, de busroute.

Openbare ruimte Kopermolen: Denk mee!

Schetsontwerp Ketelmeerlaan

Vernieuwing van De Kopermolen
 Wijkcentrum De Kopermolen is verouderd. De gemeente en de eigenaar van het wijkcentrum (Van der Vorm Vastgoed) gaan het gebied nieuw leven inblazen. Van der Vorm werkt aan een plan voor het wijkcentrum en nieuwe woningen. De gemeente Leiden is aan zet voor het opknapen van de openbare ruimte: de parkeerplaatsen, straten, groen en de stoepen. En daar kunnen we uw hulp goed bij gebruiken.

Denk mee over de openbare ruimte rondom De Kopermolen!
 Op deze posters vindt u schetsen: eerste ideeën hoe de openbare ruimte rondom de Kopermolen er uit komt te zien. We hebben ons laten inspireren door eerdere reacties van inwoners van de Merenwijk (online en gesprekken).

Belangrijk waren daarbij de volgende wensen van inwoners:

- meer ruimte om te verblijven en te ontmoeten
- beter zichtbaar maken en beleefbaar maken van het water
- vergroenen van de openbare ruimte
- verbeteren van de verbindingen met het park
- een goede plaats voor de markt en evenementen
- efficiënter inzetten van de parkeerplaatsen: meer ruimte voor verblijf!

Met dank aan 2021, 2022 het 7de Jaarlijks parkaanzichtplan is in zijn geheel ontwikkeld door de gemeente Leiden, samen met de wijkverenigingen 'Ligtje' en 'De Kopermolen'.

Schetsontwerp Ketelmeerlaan

Schets groene waterkant bij de Rosmolen

Hoe denkt u mee?
 Deze ideeën zijn een eerste aanzet. Er nog niet uitgebreid naar de kosten gekeken en er moet ook nog bekeken worden of het technisch uitvoerbaar is. Deze schetsen zijn juist bedoeld om met u in gesprek te gaan.

U kunt online uw reactie geven op deze ideeën! **Dat kan van 18 tot en met 28 mei via doemee.leiden.nl** Klik bij 'Thema's' op 'openbare ruimte bij De Kopermolen'.

SCAN EN DENK MEE!

posters gebruikt bij de schetssessies.

- Het zou mooi zijn als het park 'meer naar binnen getrokken kan worden' aan de kant van de Regenboogkerk en de paar winkels die daar liggen. Wellicht is er in het park/aan de parkzijde ook een plek te bedenken om te spelen of voor horeca.
- Het idee om het dak van De Kopermolen te vergroenen is zeker een goed idee.
- Hoe verhouden de openbare ruimte-plannen zich tot de nieuwbouwplannen van Van der Vorm?
- Ik heb gehoord dat er tiny houses op het dak komen. Daar zou ik graag meer over horen. Ik woon ook op het dak van De Kopermolen. Wat heeft het voor impact op mijn woning? Ik heb nu een heel vrij uitzicht. En kunnen mensen dan vanaf het dak ook bij mijn woning komen?
- Heb ook aandacht voor de achterzijde (de parkeerplaatsen bij de turkse bakker/supermarkt).
- Parkeren bij de kerk is nu gevaarlijk, niemand parkeert daar in de vakken. Het is goed om die parkeerplekken op een heldere manier in te richten.
- Neem ook de stoepen mee, zodat het hele gebied veilig en goed wordt ingericht.

Reacties via het online doemee-platform

Algemeen

- Mee kunnen denken over de herinrichting is erg fijn. De gesuggereerde stijl is mooi en modern. Maar wat is de functie van zoveel ruimte waar niets is?
- Wat wordt de locatie van de glas/papier/textiel-containers?
- Inmiddels staan er een aantal banken rondom de Kopermolen. Deze worden gebruikt en blijken dus functioneel te zijn. Een goed idee, maar kunnen er ook banken worden geplaatst in de buurt van een terras, waar je koffie kunt drinken? Losse banken of stoelen lijken mij geen goed idee.
- De Merenwijk is groter dan je denkt, maar loopt helaas voor een deel over het gebied van Teylingen. Wordt het niet tijd om in plaatst van 1 winkelcentrum na te denken over wat dat de wijk eigenlijk is. Is het niet bijna een stadje?
- Combineer plantenbakken met bomen, bankjes en zo nodig prullenbakken, zodat er ook brede stukken trottoir open blijven. Verblijfsruimte aan het watertje bij de Rosmolen beter benutten met verschillende niveaus, afgescheiden door robuuste plantenbakken en een hellingbaantje voor de rollators.
- De schets bij de ingang van AH is niet realistisch. Het lijkt heel ruim maar in werkelijkheid is er niet zoveel ruimte.

- Vergroening, zo goed mogelijk behoud van het park, en de auto's in een parkeergarage lijken me goede ideeën. Maar er blijven in dit stadium wel veel vragen over, die in een volgende fase goed en open met bewoners (een brede groep) moeten worden doorgenomen. Met optimale inbreng van bewoners wordt de uiteindelijke vormgeving voor iedereen beter!

Groen

- Ik zie dat er daktuinen staan ingetekend, maar ik zie geen groene gevels. Voor het aanzicht vanaf het maaiveld, en voor de bewoners van de hoogbouw kan dat een grote verbetering zijn die niet heel kostbaar is. Daarnaast leveren geveltuinen voedsel en nestelgelegenheid op voor dieren en een positieve bijdrage aan de luchtkwaliteit en het tegengaan van hitte-eilanden.
- De aanpassingen aan de waterrand zien er goed uit, maar ik vraag me heel erg af hoe haalbaar dit is.
- Rond de Kopermolen zijn nog veel plekken waar bomen geplaatst kunnen worden, m.n. rond de Houtzaagmolen is het boomloos en onaantrekkelijk om te lopen/ fietsen.
- In het wijkpark zit een grote paddenpopulatie en veel kikkers en salamanders. Voor hen zijn natuurlijke, glooiende oevers van levensbelang. Met glooiend bedoel ik ook dat het water geleidelijk dieper wordt en niet in één keer - dat is ook een stuk veiliger voor kinderen. Uit dit oogpunt is schets 3, waterpartij Verfmolen, catastrofaal.
- Aan welke soorten bomen is gedacht? Hebben zij ook een sierwaarde? Kunnen er ook bloemplantenborders komen, zoals er al een aantal zijn?

11 dagen resterend Voeg je idee toe

Herinrichting openbare ruimte bij De Kopermolen

Het gebied bij De Kopermolen is verouderd en geen aantrekkelijk hart van de Merenwijk. De gemeente en de eigenaar van het winkelcentrum (Van der Vorm Vastgoed) willen het gebied nieuw leven inblazen. Vanaf 15 mei kunt u reageren en op 17 en 21 mei meedoen aan online sessies

 +72 38 113

Auto-/vrachtverkeer

- Mooi die parkeergarage met auto's uit het zicht. Garages wel passend bij straatbeeld. Krijgen we daardoor minder straatparkeervakken? En is de parkeergarage voor bewoners of voor bezoekers? Is deze gratis? Snelle bezoekers parkeren nu soms dubbel en op de weg. Kan dat voorkomen worden?
- Maak een 30 km/uur zone rondom het winkelcentrum en maak delen van de Merenwijk tot woonerf. Dit uit overwegingen van verkeersveiligheid i.v.m. vooral spelende kinderen, maar ook wandelaars en fietsers.
- Het winkelcentrum heeft een aantal rommelige plekken. Vooral het straatje direct achter de Lidl is erg rommelig. Daarnaast leidt het laden/lossen van de Dirk in de ochtend tot geluidsoverlast voor de Torenmolen vanwege de ijzeren karretjes die van de vrachtwagen naar de supermarkt rijden.
- Waar kunnen de marktgoederen hun vrachtwagens parkeren?
- Is er ook aandacht voor parkeerruimte voor de bewoners van de Oesterbank en de artsen/medewerkers van het Gezondheidscentrum?

Fietsverkeer

- Voldoende aandacht voor fietsen en fietsparkeren is belangrijk om doorstroom te houden, voor de veiligheid van fietsers en voetgangers en om te stimuleren dat mensen niet enkel met de auto komen. Houd bij fietsparkeren rekening met ruimte voor ebikes en bakfietsen.
- Ik mis aandacht voor het onderscheid tussen voetganger en fietser.
- Toegang naar AH per fiets is nu nauw. Door de begroeiing is er soms geen uitzicht en daardoor gevaarlijk.
- Aanmoedigen van fietsgebruik richting de Kopermolen lijkt me een goed idee. Wordt daar iets aan gedaan?

- Ik vroeg me af of fietspaden langs de Ketelmeerlaan bij dit winkelcentrum mogelijk zijn, in plaats van de huidige (maar ook geschetste!) weg met onoverzichtelijke zijweggetjes waaruit altijd auto's (met voorrang) de weg op kunnen schieten.
- Vanuit veiligheidsperspectief is een duidelijke scheiding tussen fietspad en wandelgebied wenselijk.

Voetgangers

- Tussen het wijkpark en entree Kopermolen (schets gebied 2) staan bomen ingetekend, maar is geen looproute zichtbaar.
- Is er bij de entree AH flanereren voldoende breedte gereserveerd om te lopen en te fietsen?
- Om vanuit de Horsten naar het Merenwijkpark te lopen moet je een heuse puzzel aan voetpaden aflopen, om vervolgens nog op het fietspad te belanden. Geen fijne situatie met (jonge) kinderen en huisdieren. Dit is ook een probleem aan de kant van de entree en waterpartij aan de Rosmolen, waar diverse blinde hoeken zijn die gevaarlijke situaties opleveren.

Winkelwagenstalling

- Ik mis een mooie oplossing voor de stalling van winkelkarretjes; dicht bij de ingang; uit de loop en zo mogelijk onder een luifel, waardoor minder zichtbaar/storend. Plaats die voor blinde gevels.
- Kunnen de verschillende supermarkten overgaan tot het gebruik van een gemeenschappelijke 'Kopermolen' winkelwagen, zodat er niet overal drie verschillende terugplaatsrekken hoeven te staan.
- Gebruik voor het gebied waar de winkelkarren rijden stil plaveisel. Ontmoedig het meenemen van winkelkarren door het gebied daaromheen te bestraten met waterdoorlatend plaveisel, want dat rammelt extra!

Speelplekken

- Op de schetsen staan geen speelplekken voor kinderen (zie de wedstrijd). Waar zijn die (voorlopig) bedacht?

Waterrand Rosmolen

- Uit veiligheidsperspectief zou ik graag een hekje zien rondom de waterrand bij de situatie Rosmolen. In de huidige situatie kunnen kleine kinderen te makkelijk bij en over het randje.

Winkelcentrum

- Maak de doorloop in het winkelcentrum meer gestroomlijnd met bij elke toegang 1 inloop- en 1 uitloopdeur. Hierdoor begeleid je de mensenstroom beter.
- Het winkelcentrum kan een leuke horecagelegenheid als ontmoetingsplek gebruiken.

Markt

- Meer ruimte voor de markt; zodat deze niet de doorstroom van de doorgaande weg blokkeert.
- Een goed idee is de herintroductie van een 'slinger' in de Ketelmeerlaan, zodat het marktplein iets groter kan worden. Maar jammer dat het plein is ingetekend als een vergrote parkeerplaats. Maak er liever een soort evenementenplein van: vrijdagds de markt en bijvoorbeeld zaterdag alleen horeca, kinderspeelplaats, kleine optredens enzovoort. Het deels groene gebied rond de Horsten kan hier ook directer bij worden betrokken door een kleine doorbraak te maken onder de Buizerdhorst door. Zie op <https://interlijn.nl/horsten-doorzicht.jpg> een (ge-fotoshopte) afbeelding voor een idee hiervan.
- Bocht in de weg en het ingetekende marktplein is een goed idee.

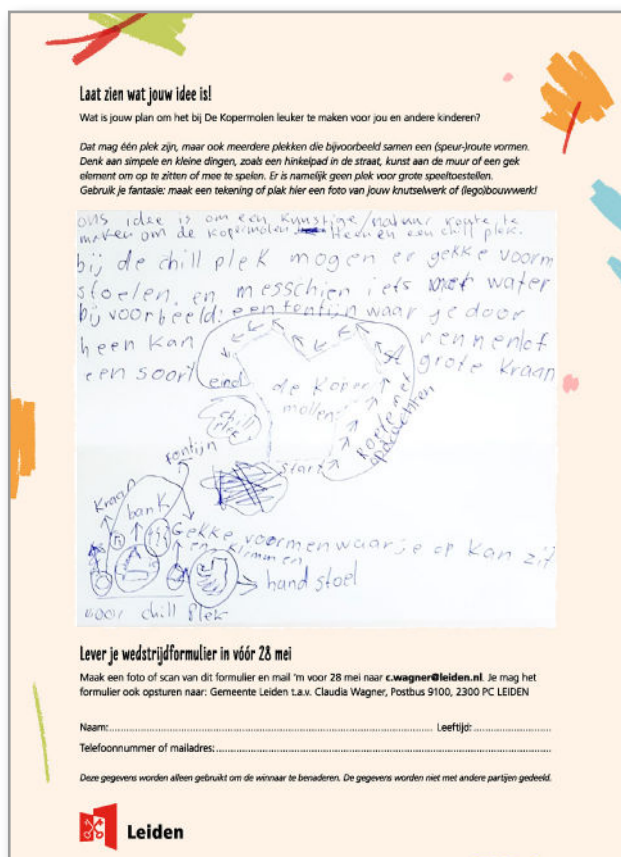
- Marktten tussen de vele borderranden is niet praktisch. Een groter plein met aan de randen borders met bomen en bloemplanten lijkt functioneler. Pleinen ook voor kleine evenementen gebruiken.

Bezoek aan de wijk (14 mei 2021)

Op 14 mei 2021 deden we met de wijkagent een rondje door het openbaar gebied rondom De Kopermolen. We spraken daarbij ook met een aantal jongeren en een jongerenwerker. Dat rondje leverde een aantal aandachtspunten op voor het ontwerp:

Wijkagent

- Houd rekening met veiligheid als je een parkeerdek maakt (wordt het een hangplek?).
- Rondom Kopermolen is het nu onduidelijk voor fiets-/voetgangers: waar mag wat? Wat is fietspad, wat is voetpad? Ook rijden er veel jongeren op skateboards, hoverboards etc.
- Waar jongeren behoefte aan hebben: een plekje voor zichzelf om te hangen, chillen.
- Rondom de Kopermolen wordt soms wat overlast gemeld vanuit omwonenden mbt jeugd.
- Winkelwagens is een probleem, ze slingeren rond in de wijk.
- Er is niet veel criminaliteit bij De Kopermolen. Toch voelen mensen zich er wel eens onveilig (subjectief veiligheidsgevoel – door groepsvorming, rondom Kopermolen zijn veel ideale hangplekken (je kunt er droog staan). Goede verlichting helpt daarbij in de avond.
- Het laden en lossen aan de achterzijde van De Kopermolen wordt nu gecombineerd met invalideparkeerplaatsen. Dat is geen handige combinatie, hierover komen veel meldingen binnen.

- Er wordt regelmatig geparkeerd op allerlei plekken waar het niet mag, maar we kunnen nu niet goed handhaven vanwege onduidelijk parkeerregime. Er is een tijdje geleden een schouw gedaan in de openbare ruimte met de gemeente. Neem de aandachtspunten mee in het ontwerp!

Jongeren

- Wij hebben hier behoefte aan: chillen, bankjes/tafel, eten halen, lekker buiten zitten.
- We denken aan: speelplekje met bank; zitten, spelen, klimmen; iets met water, fontein
- Kleine speeltuin

Jongerenwerker

- Zou graag een verbinding maken tussen kinderen en ondernemers in de Kopermolen (sponsoring/ondernemerschap stimuleren), dat lukt nu niet goed – ondernemers hebben geen tijd. Een 'overkoepelend persoon' die activiteiten aanjaagt bij Kopermolen zou goed zijn.

Wedstrijd voor kinderen

Elf kinderen hebben meegedaan aan de ontwerpwedstrijd 'Kopermolen for kids!'.

De gemeente heeft alle inzendingen bekeken en een winnaar gekozen. De winnende inzending is van Amira en Manal. Zij bedachten samen een kunstige natuurroute om de Kopermolen heen, met gekke vormen waar je op kunt zitten en klimmen.

Het juryrapport:

"De gemeente vindt het plan van Amira en Manal goed passen bij De Kopermolen. De route neemt niet veel plek in en verbindt De Kopermolen mooi met het Merenwijkpark. Ook is de speelroute leuk voor kleine én grote kinderen." Eigenlijk hebben de andere kinderen ook een beetje gewonnen. Want alle ingediende plannen zijn zó goed, dat we ze een plek willen geven op de kunstige natuurroute. Daarom zijn alle kinderen in september uitgenodigd voor een ontwerp-middag in De Kopermolen. Samen met de ontwerper van de gemeente gaan ze dan aan de slag om de route verder uit te werken: te tekenen, bouwen of knutselen. Zo ontwerpen we samen een mooie speelroute rondom De Kopermolen.

Aanvulling van een ouder:

"Wij gaan iedere vrijdag naar de markt en komen altijd dezelfde groep ouders tegen met jonge kinderen en baby's. Die hebben niet veel nodig, maar een leuke tekening op de grond, wat gekleurde tegels of iets kleins waar ze vanaf kunnen springen is al te gek. Of op de markt ergens een plek waar je op het bankje het koekje van de bakker op kan eten etc. Jullie krijgen vast veel leuke ideeën binnen, en mocht het binnen het ontwerp passen zou ik zeggen... vergeet de kleintjes niet!"

